

INTERNATIONALE POLITIESAMENWERKING DA'S LOGISCH!

Gezamenlijke controles, deelname aan internationale politiefora, kwaliteitsvolle opleidingen en vlotte formele en informele contacten. Dit zijn slechts enkele ingrediënten van een geslaagde internationale politiesamenwerking. Een uitdaging voor elke politiedienst, ook voor de Directie van de politie van de verbindingswegen (DGA/DAC).

*Tekst Geert Verschueren
Fotografie Lavinia Wouters*

BRUSSEL – In zijn visietekst van 1 maart 2007¹ omschreef Fernand Koekelberg, commissaris-generaal van de federale politie, de internationale politiesamenwerking als één van de belangrijkste uitdagingen van zijn organisatie. Hoe DAC deze uitdaging aanpakt, gaan we na met commissaris Anke Jacobs, coördinatrice

van de operaties van de spoorwegpolitie (SPC), hoofdcommissaris Marc Guillemain, directeur van DAC en zijn beleidsmedewerker hoofdcommissaris Stefan Gurdebeke, commissaris Jochen Willems, coördinator van de operaties van de scheepvaartpolitie (SPN), hoofdcommissaris Danny Elst, diensthoofd van de

luchtvaartpolitie (LPA) en commissaris Paul De Backer van de afdeling immigratie/grenscontrole van de dienst beleidsondersteuning van DAC.

Over de muurtjes

Maatschappelijke veiligheid is een zorg van elk individu en elke organisatie in de

samenleving, maar vraagt van de politiediensten een integrale en geïntegreerde veiligheidszorg. DAC kan maar tot de veiligheid en leefbaarheid van onze samenleving bijdragen, wanneer ze over de muurtjes van die lokale gemeenschap kijkt. De veiligheids- en criminaliteitsfenomenen waarmee ze wordt geconfronteerd, heb-

ben een internationale dimensie die noopt tot samenwerking op Europees en mondiaal vlak. "DAC wordt geconfronteerd met problemen die niet beperkt blijven tot het Belgisch grondgebied. Vliegtuigen, boten en treinen stoppen niet aan onze nationale grenzen. Hun trajecten omspannen de hele wereld. Ons

werkterrein is dus ook internationaal. Ten eerste worden op wereldschaal afspraken gemaakt en wetgeving opgesteld die gevolgen hebben voor ons optreden. Ook het beleid wordt internationaal aangestuurd. In overleg met onze internationale partners maken we afspraken rond prioritair aan te pakken veiligheids- en crimina-

Jochen Willems (SPN)

Anke Jacobs (SPC), Paul De Backer (DAC/immigratie/grenscontrole) en Jochen Willems (SPN)

...
 liteitsfenomenen”, preciseert Stefan Gurdebeke. “Klopt”, vervolgt Marc Guillemain, “de aanpak van veiligheids- en criminaliteitsfenomenen noodzaakt ons niet alleen om samen te werken met de politiediensten in de ons omringende lidstaten, maar ook met een waaier van externe partners, zowel overheidsdiensten (radarcentrale, kustwachtorganisaties, enz.) als publiek-private exploitanten van de haven-, spoorweg- en luchthaveninfrastructuur.”

Best practices

De diensten van DAC oefenen ook het grenstoezicht uit in de havens, luchthavens en stations. Zodoende zijn zij permanent aanwezig op belangrijke verkeers- en transportassen. “Dit uitgebreide takenpakket en het feit dat enkele van de belangrijkste Europese waterwegen België doorkruisen, maakt dat SPN heel actief is op internationaal vlak. Wij maken momenteel deel uit van maar liefst 17 internationale operationele projecten”, onderstreept Jochen Willems. “Bij het uitvoeren van controles worden de prioriteiten van het nationaal veiligheidsplan vooropgesteld. Tijdens een controle in het kader van een Aquapol-project – Aquapol verenigt een aantal Europese partners van de Noordzee tot de Zwarte Zee – kwamen we vijf illegaal tewerkgestelde matrozen op het spoor. Na contact met de Dienst Vreemdelingenzaken werden zij allen gerepatriëerd.”

“Voor de spoorwegpolitie is Railpol een belangrijk orgaan voor internationale samenwerking”, vertelt Anke Jacobs. “En dan denk ik vooral aan de werkgroepen in de schoot van Railpol. Die focussen op openbare orde, terrorisme, rampen, enz. Tijdens de vergaderingen wisselen we ervaringen uit met onze collega’s uit

andere landen en maken we kennis met hun methoden en strategieën.”

Op Europees vlak kent de luchtvaartpolitie geen vertegenwoordigend orgaan. Maar Danny Elst beklemtoont dat er ondertussen wel het een en het ander in beweging is gekomen: “De Koninklijke Marechaussee (KMar) van Schiphol heeft onlangs een initiatief genomen om een aantal politieverantwoordelijken van belangrijke luchthavens samen te brengen. We willen elkaar beter leren kennen en een zicht krijgen op de werking van de politiediensten op de andere luchthavens. Het uiteindelijke doel is het uitwisselen van ‘best practices’.”

EEN WARM HART VOOR HET VOETBAL

Wanneer een Belgisch elftal in een internationale voetbalcompetitie aantreedt tegen een Engelse club slaan SPC en de collega’s van de British Transport Police (BTP) de handen in elkaar om de veiligheid aan boord van de Eurostartreinen te garanderen. Het snel en tijdig uitwisselen van de juiste informatie is van het aller-grootste belang bij deze operaties. Wanneer risicosupporters de trein nemen, wordt begeleiding voorzien. SPC zorgt ook voor de ontvangst van de Engelse supporters in de Belgische metro- en spoorwegstations door middel van Engelstalige flyers en wijst hen van daaruit de weg naar het stadion. Kortom, SPC en BTP dragen er samen toe bij dat voetbal een feest is én blijft!

Een coherent beleid

Internationale samenwerking is noodzakelijk, maar ze stelt het management voor specifieke uitdagingen. Dat benadrukt Jochen Willems: “Niemand van ons zal het belang van internationale samenwerking ontkennen, maar ik wil toch beklemtonen dat het op commandoniveau van het allergrootste belang is een nauwkeurig overzicht te hebben van alle overlegfora waaraan de diensten deelnemen. Een coherent beleid houdt een visie in op het geheel van inspanningen.” “De reglementering op basis waarvan wij werken, is bijna uitsluitend internationaal tot stand gekomen”, valt Danny Elst in. “Denk maar aan de EG-verordening nr. 2320/2002 die een aantal gemeenschappelijke regels op gebied van de beveiliging van de burgerluchtvaart op een rij zet. Daarnaast stellen we vast dat veel van de ons omringende landen met dezelfde problemen kampen. Internationale samenwerking is dan ook niet meer dan logisch. De bijeenkomsten van de werkgroep Pompidou zijn erg belangrijk. Dat orgaan verenigt zowel politie- als douanediensdiensten die actief zijn in de bestrijding van de smokkel in verdovende middelen op luchthavens. Aan gemeenschappelijke acties die wij met onze collega’s uit het buitenland beleggen, gaan natuurlijk ook verschillende voorbereidende overlegmomenten vooraf.” Vanuit zijn internationale ervaring licht Paul De Backer de werking van de afdeling immigratie/grenscontrole toe: “Sinds 2004 bestaat er een Europees agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking tussen politiediensten aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie (Frontex – zie kader p. 23). Dit orgaan doet de gecoördineerde aanpak van het fenomeen van de illegale immigratie en de grenscontrole aan de buitengrenzen van de Europese

Danny Elst (LPA)

Marc Guillemin (DAC)

Stefan Gurdebeke (DAC)

Unie. Als dienst immigratie coördineren wij alle aanvragen van Frontex naar onze eenheden toe. Voorts coördineren wij de opleiding van grenscontroleurs. Hierbij maken wij graag gebruik van gastsprekers die hun strepen verdiend hebben op het terrein. Onze grenscontroleurs behoren dan ook tot de beste van Europa en zijn veel gevraagde sprekers en opleiders.”

Kwaliteitsvolle opleidingen

Hoe gespecialiseerder een dienst, hoe meer energie gaat naar opleiding en training en hoe moeilijker het is om experten te vinden die niet alleen hun materie beheersen, maar ook in staat zijn om hun kennis door te geven aan anderen. Daarom organiseert de scheepvaartpolitie samen met de collega's uit Nederland binnenkort voor hun buitenlandse partners een opleiding omtrent het gebruik van hoogtechnologische middelen bij het uitvoeren van zoekingen onder water. “Samen met de Nederlandse collega's van de KMar en de Zeehavenpolitie Rotterdam trachten we de grenscontroles te verbeteren. Niet alleen door een betere informatie-uitwisseling via gelinkte databanken, maar ook door samen opleidingen te organiseren”, aldus Jochen Willems. “Als je samenwerkt, moet je dit doen op basis van de kwaliteiten die je in huis hebt. Zo zijn wij, in België, technisch zeer onderlegd en proberen we onze internationale partners op dit vlak bij te staan. Andere landen hebben dan weer specialiteiten waarop wij een beroep kunnen doen.”

“Binnen de Hazeldonkakkoorden (1995) werken wij nauw samen met de Nederlandse Koninklijke Landelijke Politiedienst (KLPD) om de drugstrafiek en de bijbehorende overlast aan te pakken”, legt Anke Jacobs uit. “Dit doen we onder andere op de spoorlijn tussen

Rozendaal en Antwerpen. Ook het Joint Hit team², gemengde ploegen van Nederlandse en Belgische politieambtenaren, is een voorbeeld van succesvolle samenwerking.”

“Wanneer wij een gemeenschappelijke repatriëring van illegale immigranten voorbereiden met onze collega's, worden er op voorhand enkele vergaderingen belegd”, vertelt Danny Elst. “Dergelijke contacten hebben geleid tot een vruchtbare uitwisseling van ervaringen en methoden. Zo hebben wij onder andere een beveiligingsgordel van onze Franse collega's overgenomen. Bovendien bestaan er plannen om een internationale werkgroep samen te stellen die het gebruik van dwangmaatregelen op Europees niveau zou kunnen stroomlijnen.”

Gespecialiseerd en proactief

Beter voorkomen dan genezen. Dat is kort gezegd waar de proactieve politiewerking om draait. Politiediensten moeten criminaliteit trachten te detecteren en voorkomen. Dat kan alleen maar wanneer zij over de juiste informatie en kennis beschikken. Volgens het concept van de informatiegestuurde politiezorg moet kennis de operaties van de bestuurlijke politie leiden en niet andersom. Al is een goede wisselwerking vanzelfsprekend noodzakelijk. Dat kan alleen maar wanneer de diensten over de juiste informatie en kennis beschikken, in het geval van de diensten van DAC bruikbare informatie afkomstig van zowel de nationale als de internationale partners.

“Het verder uitbouwen van een gespecialiseerde dienstverlening is een grote uitdaging voor DAC indien we de excellente politiezorg willen realiseren. Dit verplicht ons tot deelname aan nationale en internationale fora en tot samenwerking met andere diensten. Contacten met partners

moeten ons toelaten een kenniscentrum te ontwikkelen op basis waarvan we probleemoplossend en proactief kunnen handelen”, besluit Marc Guillemin. ■

^[1] Infoneuws 1754 van 1 maart 2007, beschikbaar op www.hrpol.be, menu Publicaties/Infoneuws/Infoneuws 2007.

^[2] Zie ook Inforevue 4/2005, p. 2-5.

TOPSPECIALISTEN VAN DAC GEVEN LES

In september en oktober van dit jaar organiseerde Frontex een aantal workshops met als doel het opstellen van een opleidingsprogramma voor de zogenaamde 'Rapid Border Intervention Teams' (Rabits). Dit zijn teams van grenswachters, afkomstig uit de verschillende lidstaten van de Europese Unie, die inzetbaar zijn in geval van crisis aan de buitengrenzen van de EU. DAC neemt zich voor zijn vakkennis en expertise binnen het domein van de Schengen-grenscontrolewetgeving te delen met de partners van het project. In het voorjaar van 2008 zullen de eerste Rabit-opleidingen van start gaan. De teams van docenten worden telkens gevormd door drie leden van de deelnemende lidstaten. De opleiding omvat niet alleen de EU-reglementering, maar behandelt ook enkele algemene aspecten van het politieoptreden, waarbij speciale aandacht wordt geschonken aan de toepassing van de mensenrechten.